

ሚዛን ወርቂ

3ይ-ክ4ይ ክፋል

ተስፋ-አለም ገ/ሰላሰ (ጫረ)

ወያኔ ካብ ፈለማኡ ክብን ለጠቕን ዝብል ባህሪ ዝተግደሎ ውድብ ምንባሩ ሕሉፍ ጉዕዞኡ ዝምስክሮ ሓቂ ኢዩ። ዝምዘን ምስ ግዜ ዝጸንፅ መርገጺ'ውን የብሉን። ብደቂቕ ከም ግዙፍ፣ ብፈኩሱ ከም ከቢድ ነብሱ ናይ ምርኣይን ምግላጽን ከቢድ ጸገም ዝነበሮ ውድብ'ውን ኢዩ። ዓቕሙ፣ ብቕዓቱ፣ ናይ ቃልሲ ብስለቱ፣ ብግዜያውነት ስምዒት ዝዕብለል ብምጻኑ፣ ኣብ ውሽጡ ይኸን ኣብ ናይ ቃልሲ ምሕዝነት ዝነበሮ ዝምድና፤ ከም ስኒ መጋዝ ኣታዊን ወጻእን እዩ። ኣብቲ ዝገብዘን ዝተርጎሙን ኮይኑ ዝሰምዖ እዋን'ውን፣ ነተን መቓልስቱ ዝኾና ደሞክራሲያውያን ሓይልታት ኢትዮጵያ ብግሁድን ብሱወርን ካብ ምጥቃዕ ድሕር ኣይበለን። መኣስ ንዕኣን ጥራይ! ንህዝባዊ ግንባር ጋግዶ ኣብ ዘመተ ምቁንጻብን ምጽላምን ዘይወፈረ ኣይኮነን። ነዚ ንምንጻር ካብቲ ብዙሕ ውሑድ ኣብነት'ውን ክቐርብ ይኸእል እዩ።

ወያኔ ኣብ 1986 ናብ ህዝቢ ኤርትራ ዝቐንዐ፣ ሰፊሕ ናይ ጸለመ ዘመተ ወፍሪ ኣካይዱ። “ ታሪኽ ህዝቢ ኤርትራ ካብይ ንናብይ” ብዝብል ኣርእስቲ ዝተዳለወ ናይ 235 ገጻት ዝሓዘ ጽሑፍ ኣብ ርእሲ ምዝርግሑ፣ ህዝቢ ኤርትራ ብቓልሱ ከም ዝጠራጠርን ኣብ ዓወቱ ስግኣት ከምዘሕድርን ንምግባር ዝዓለመ ናይ ባዶሽ ስነ ሓሳብ ጎሰንሳዊ ወፍሪውን ብመልክፅ ሰሚናር ኣካይዱ እዩ። ኣብቲ ንኤርትራውያን ተቐማጦ ሱዳን ካብ ዕለት 6 ክሳብ 8 ወርሒ ሰነ 1986 ንኣስታት 17 ሰዓታት ሰሚናር ዘካይድሎም እሞ፣ ንሓድሕዱ ዝገራጮ መግለጺኦም፣ ነዚ ዝስዕብ ሓቅታት ይመስል።

“ህዝባዊ ግንባር፣ አብ መሪሕነት ህወሓት ጸኑዕ ተቻውሞ አለዎ። ብመሰረቱ ናይ ርእሰ ውሳኔ ቃልሲ ህዝቢ ትግራይ አይቅበልን እዩ። ደርግ ክሳብ ዘሎ ይኹን ድሕሪ ምውዳቕ ደርግ ሓንቲ ብሄር ንባይና ተፈልፊ መንግስቲ ከተቐውም አይቅበልን እዩ። ልዕሊ ኹሉ፣ አብ ኢትዮጵያ ዋላውን ደሞክራሲያዊ መንግስቲ እንተተኸሉ፣ ንትግራይ ባይና ክትፍንጨል አይቅበልን እዩ። በዚ ህዝባዊ ግንባር ደሞክራሲያዊ አረአጺ ዓሎ አይበሃልን እዩ። ህዝባዊ ግንባር፣ ካብ 1980- አትሒዙ ብርጅዎዊ ከም ዝኾነ ተፈሊጡ ነይሩ። ካብ ሎሚ ንንዩው ንደርግዊ ረብሓ ከይትንከፍ ዝበሃል ምዕቃብ ዝበሃል የለን። እዚ ውዳብ እዚ ብመሰረቱ ክዕወት ዘይክእለሉ ምኽንያት፣-

- ህዝባዊ ግንባር፣ አንጻር ሃጻዎዊት ሶኔት ብምኻኑ -መሰል ርእሰ ውሳኔ ናይ ብሄራት ስለ ዘይአምን፣ ተንቀሳቓሲ ቅዲ ኩናት ስለዘይክተልን ጉጉይ ወተሃደራዊ ስትራቴጂ ስለዝጥቀም፣ ደጀን ኢሉ አብ ጉቦ ሓዙ ኮፍ ስለ ዝበልን ደንበርበር ክብል ኪክበር እዩ።

ብዝብል ትንታኅ ገሊጽዎ፣ ንህዝባዊ ግንባር -ወያነ፣፣

ወያነ፣ በዚ ጉስንስ ዝተሓጸረ ወፍሪ ጥራይ አይኮነን አካይዱ። ነቶም አብ መሬት ሱዳን ዝነበሩ መንእሲያት ኤርትራውያን ይኹን ብመገዲ ትግራይ ናብ ቃልሲ ክጸንቡ ዝሰግሩ ዝነበሩ ዜጋታትን፣ “ናይ ተሃድሶ መደብ” ኢሉ፣ አብ ዝሰመዮ ቤት ትምህርቲውን ብካድራቱ፣ አንጻር ህዝባዊ ግንባር ዘመተ ዘየካየደ አይኮነን። አብቲ ብካድራቱ ዝቐርብ ዝነበረ መግለጺታት ከአ፣ ንህዝባዊ ግንባርን ካልኣት አብ ኢትዮጵያ ዝነበራ ደሞክራሲያውያን ውዳባትን ብምዝርዛር፤ እታ እንኮ፣ ቅንዕትን እትዕወትን ውዳብ፣ “ህወሓት” ምኻና ካብ ምግላጽ አይተቐጠን። አረአጺ መንእሲያትን ናይ ቃልሲ ወኒን ንምጥፋእ አብ ልዕሊ ህዝባዊ ግንባር ጠቐነታት አካይዱ እዩ። ህዝባዊ ግንባር፣ ንደቂቕ ዕላማኦምን ሓሳባቶም ብዝግባእ እኳ ይከታተሎም እንተነበረ፣ ቡቲ ወፍርን ዘመተታትን ብዙሕ አይተገረመን። ምኽንያቱ አብ መዝገቡ ዝሰፈረ ሓቅታት ስለ ዝነበሩ። ነቲ ዓቕሚ ዘመተ ከተዓባብዮ ስለ ዘይደለዮውን ንተጋደልቲ ህዝባዊ ግንባር አይገለጸን። ምኽንያቱ፣ ህዝባዊ ግንባር እንታይነቶም ዓቕሞምን ስለ ዝፈልጥ!

ናብ ብጽት ማእከልነት ህውሓት

ሰውራዊ ሰላምታና ድሕሪ ምቕባልኩም ኣብ ሰውራዊ ጉዕዞኹም ዓቢ ኣሳልጦ ትረኽቡ ንኸትህልዉ ዓቢ ምንዮትናዩ። ኣሰዲብና ከኣ ብዛዕባ እቶም ከቢድ ብረት ንኸመሃሩ ዝለእኹሞም፣ ብዕለት 21 ነሓሰ 1979 ጀሚሮም ባሕቲ ጥቅምቲ 1979 ወዲኦም ናባኹም ንልእኩም ከም ዘለና ነፍልጠኩም። ዝተማሃሩዎ ዓይነታት ብረት

1 ረሻሽ - ማሺንጋን ፍሲዮ - ማሺንጋን ኣመሪካ ግሬኖሽ - ብራውን- ዶሽካ፣ ዓሰርተ ኣርባዕተ ነጥቢ ኣመሽተ ሚሊ ሜተር፣ 20 ሚሊ ሜተር፣ 23 ሚሊ ሜተር

2 ሞርታር - ናይ 2 ኢንች፣ 60 ሚሊ ሜተር፣ ናይ 81 ሚሊ ሜተር፣ ናይ ኣርባዕተ ነጥቢ ክልተ ሚ.ሜ፣ ናይ 120 ሚሊ ሜተር፣ ከምኡውን ኮምፓስን ወተሃደራዊ መነጻርን

3 መድፍዕ ናይ 57 ሚሊ ሜተር፣ 75 ሚሊ ሜተር፣ 82 ሚሊ ሜተር፣ 106 ሚሊ ሜተር፣ 122 ሚሊ ሜተር ከምኡውን ናይ 76 ሚሊ ሜተር

ብሓፈሽኡ ንኹሎም ዝተዋህበ ትምህርቲ እንተደኣ ኮይኑ ከኣ፣ ካብ ታንክታት ረሻሽ ከመይ ጌርካ ከም እትወጽእን ንብጽትካ ከመይ ከም እትምህር፤ ኣብ ህጹጽ ኩነታት ብኸመይ ፍሕ ኣቢልካ ተግጥምን ወዘተ ተማሂሮም።

ኣብ ክንዲ ብኮለይ መጺኦም ዝምለሱ ኣዕጢቕካ ምፍናው ይሓይሽ ብምባል ካላሽን ሂብናዮም ኣሎና።

ዓወት ንሓፋሽ

**ማ/ ወተሃተደራዊ ቤት ጽሕፈት
18 10 1979**

ህዝባዊ ግንባር፣ ነዚ ሓቅታት ስለ ዝፈልጥ፣ ኣብ ሜዳ ቃልሲ ምሂሩ “ምሂረ” ከይበለ ወተሃደራዊ ዓቕሚን ኣድማስ ንቕብርን ከም ግናዕ ኢዱ ስለ ዝፈልጥ፣ ነቲ ኣንጻር ቃልሲ ዝካየድ ዝነበረ ዘመተታት ወያነ ብዙሕ ግዲ ክገበረሉ ኣይተራእየን። ግዜኡ ብከንቱ ከህልኹውን ኣይመረጸን። ኣብ ሜዳ ኤርትራ ወተሃደራውን ፖለቲካውን ትምህርቲ ኣብ ዝለዓለ ትንተና ዘብጽሖ ህዝባዊ ግንባር፣ ንተግባራት ወያነ ኬይመለስ ስራሑ ጥራይ ክግበር እዩ መሪሖ።

ነቲ ንዓመታት ከጽንዖን ክመራመረሉን ዝሓገዩን ዝኸረመን ምብቃዕ ካብ መድረኽ ጃላነት ናብ መድረኽ ምጥቃዕ ብምስግጋር ዓበይቲ ዓወታት ክሓፍስ ኣይተጸገመን። እቲ ኣብ ታሪኽ ወተሃደራዊ ዓለም ምስ በርቃውያንን ቀዳሞትን ዝፍቲ ዓወታት ዝጸብጸብ ምድምሳስ ናደው እዚ፣ ወያነ ኣብ ልዕሊ ህዝባዊ ግንባር ዘመተ ኣብዘካይደሉ ዝነበረ እዩ ተፈጺሙ። እቲ ዓወት እቲ ግደፍ ክውዕዮም ብማክንካ ክዝሕሎም ብኢዶም፣ ክደኹም ምርኩስ ዝሕዙ ቁሩብ ትንፋስ ክረኽቡ ምርኩስ ዝድርብዩ ወያነ፣ ኣቓልጦ ማዕከናት ዜና ዓለም ዝገዝእ ፍጻሜ እዩ።

ወያነ፣ ነቲ ብቐሉዕን ብስወርን ኣንጻር ህዝባዊ ግንባርን ብዓቢኡ ኣብ ወተሃደራዊ ስትራቴጂኡ ኣይዕወትን እዩ ዝብሎ ዝነበረ፣ ልዕሊ ዋና ኣባባይላ ኮይኑ፣ ንዓወታት ምሕራር ከተማ ኣፍዓበትን ምድምሳስ ናደው እዝን ከቃልሕን ተሰሚዑ። ኣይጸንሖን ውን ብዘይሕንከት ናብ ህዝባዊ ግንባር ተጸጊዑ። ወያነ፣ ክኢለዮን ፈሊጠዮን ኢሉ ዝተሓረሞ ምኽሪ ህዝባዊ ግንባር ምሕዝትን ኣብ ሓድነትን ምስ ደሞክራሲያውያን ኣይልታት ኢትዮጵያ ከም መተካእታ ዘይብሉ ሓሳብ ተቐቢሉ ክሰርሕ ተገዲዶ። ዋላኳ እቲ ተናኻሲን ካብ ስምዒተ ነበሰ ምትሓት ዝብገስ ባህሪ ዘይኮንካዮ ምዃን እንተነበር። ንናይ ሓባር ጸላኢ ብሓባር ንምቕላፅ፣ ህዝባዊ ግንባር፣ ንደርግ ንምህራም፣ ድሕሪ እቲ ዘይዕገት ሓይሊ መጥቃዕቱ ምብጋሱ፣ ሜካናዝድ ኣጽዋር ኣኸቲቱ እዩ ንኢሂወደግ ናብ ዛዛሚ ናይ ኣዲስ ኣበባ መጥቃዕቲ ብዓወት ኣብጸሕዎ።

ድሕሪ ናጽነት፣ ህዝባዊ ግንባር፣ ነቲ ካብ መንቅሎኡ ዝኣምነሉ ዝተመርሖሉን ስትራቴጂያዊ ዝምድናታት ህዝቢታት ኤርትራን ኢትዮጵያን እዩ ኣበርቲዑ ክሰርሕ ተራእዩ። እቲ ዝዚፍ ብተኸታተልቲ ስርዓት ኢትዮጵያ ከም መጋበሪያ ፖለቲካ ዝቐርብ ዝነበረ ኣፍደገ ባሕሪውን ቅድሚ ሓርነት ኣትሒዞ እዩ ሓሲብሎ። ኣብ 1990 ናጽነት ህዝቢ ኤርትራ ኣብ ቀረባ ርሕቀት ኣብ ዝተጸግዓሉውን፣ ህዝባዊ ግንባር ነዚ ሕቶ ኣልዒሉ ዝግባእ ምላሽ ሂሱሉ እዩ። ብምኽንያት ዝኸሪ 1መስከረም ምድማር ዕጥቃዊ ቃልሲ ህዝቢ ኤርትራ ተጋዳላይ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ምስ ድምጺ ሓፋሽ ኤርትራ ኣብ ዝገበር ቃለ መሕተት፣ ንሕቶ ኣፍደገ ባሕሪ ከምዚ ክብል እዩ መለሰዎ።

“ኣፍደገ ባሕሪ ቅድሚ ሕጂ ይኹን ዋላ ሕጂ ውን፣ ደርግን ንደርግን ዝመሰሉ ኣብ ውሽጢ ኢትዮጵያ ዝንጎረሱሉ ዘለዉ፣ ኣብዚ እዋን እዚ፣ ብፍላይ ድሕሪ ናይ ባጽዕ ኣብ ትሕቲ ምቁጽጻር ህግ ምእታዉ፣ ከም መገሳገሲ ምቹእ ባይታ ረኺብናሉ ኢሎም፣ ዝደፍእሉ ዘለዉ ዮም። “ከምዛ ትርእዮዎ ዘለኹም እዩ። ጽባሕ ንግግ ዓሰብ እንተተገጸዮ ዝብሉዎ የለ ዝስተ የለን ተሓረቕና ኪንመውት ኢና።” ዝብል ናይ ሰግኣት ስምዒት ኣሕዲርካ፣ ኣብዚ ዝካየድ ዘሎ ኩናት ኣብ ጎኒ እቲ ስርዓትን ሰራዊትን ከም ዝሰለፍ ምግባር እዩ። ነቲ ህዝቢ ቀጻሊ ይሰርሖሉ ኣሎ። እዚ ስርዓት እዚ ካልኣት ነቲ ስርዓት ዝተሓባበሩ ሓይልታት ውን ዘመተታት የካይድሉ ኣለዉ።

“ ኣረኣኢያ ህዝባዊ ግንባር ቅድሚ ሕጂ ኣብ ዝተፈላለዩ ኢጋጣሚ ከም ዝተገልጸ፣ ናይ ባሕሪ መስኮት ከም መሳርሒ ናይ መሕንቐ ወይ ንህዝቢ ኢትዮጵያ ናብ ጥምየትን ድኽነትን ድንቁርናን ከም ዝነበር ንምግባር፣ ኩሉ ናይ ባሕሪ ማዕጸታት ዓጺኻ ምቕታል ዝበሃል ኣተሓሳስባ የለን። ኣብ መንጎ ህዝቢ ኤርትራን ህዝቢ ኢትዮጵያን ምሉእ ጥዕና ዘለዎ ጥዕይ ዝምድና ኪምስረት ኣለዎ ዝብል ኣተሓሳስባዮ ዘሎ። መጀመርያ መግዛእቲ ስርዓታት ዝፈጠሩ ጽልኢ ኣብ መንጎ ክልቲኦም ህዝቢታት፣ ክሕጸብ ክኸእል ኣለዎ። እዚ ጽልኢ እዚ ዝሕጸብ ብሓደ መዓልቲ ወይ ሓደ ለይቲ ኣይኮነን። ደም ፈሲሰዎ እዩ። ማእለያ ዘይብሉ ዕንወት ተፈጠሩም እዩ። ኣብ ነፍሲ ወከፍ ስድራቤት፣ ዘይተቐትለ፣ ዘይተመዛበለ፣ ስድራቤት፣ ኣብ ድኽነትን ውርደትን ክርተት ዘይበለ ስድራቤት የለን። ኣብ ኤርትራ፣ እዚ መግዛእቲ ኢትዮጵያ ዝተፈላለዩ ስርዓታት ዝፈጠሩ ስምዒታት ብሓደ ለይቲ ወይ መዓልቲ፣ ማይ ድጋም ንጽግ ንጽግ ኣቢልካ ዝሕጸብ ነገር ኣይኮነን። ናይ ብሓቂ ኣብ መንጎ ክልተኦም ህዝቢታት እዚ መሪር ስምዒት ክሕጸብሉ ዝኸእል ሃዋህው ክፍጠር ኣለዎ። ስለዚ፣ ኣብ መንጎ ክልተኦም ህዝቢታት ብዛዕባ ክህልው ዝኸእል ናይ ምትሕግጋዝ ዝምድና፣ ኣብ ሓደ ጂኦግራፊያዊ ኣከባቢ፣ ኣብ ሓደ ዞባ ንነበር ህዝቢታት

ብምኻንና፣ ፈቲናዮ ጸሊእናዮ መጻኢ ወለዶታት ኣብ ንሓድሕዱ ብሰላም ክክብረሉ ዝኸለል ሃሞህው ክፍጥር ክኸለል ኣለዎ።”

ድሕሪ ሓርነት ውን፣ ካብ ቅድም ዝኣምነሉ ዝተኸተሎ ኣመለኻኽታ ኣይቀየሮን። ካብ ጽባሕ ናጽነት ኣትሒዙ ከኣ ንመስከሮት ባሕሪ ህዝቢ ኢትዮጵያ፣ ካብ ድኻነትን ዝናገፈሉ ቁጠባኡ ዘዕብዮሉ ቦሪ ክኸውን እዩ ሰሪሕሉ። ነዚ ሓቂ ዝምስክር፣ ኣምባሳደር ኢትዮጵያ ኣብ ኤርትራ ዝነበረ ኣውዓሎም ወልዱ ኢዩ። ኣምባሳደር ኣውዓሎም ወልዱ፣ ኣብ ቀዳሞት ዓመታት ሓርነት ኤርትራ፣ ከም ወኪል ኢህወድግ ኣብ ወደብ ዓሰብ ኮይኑ ዝሰርሓን ካብ ኣባላት ፖሊት ቢሮ ህወሓት ዝነበረን እዩ።

ኣምባሳደር ኢትዮጵያ ኣብ ኤርትራ ዝነበረ ኣውዓሎም ወልዱ፣ ኣብ ቀዳሞት ዓመታት ሓርነት ኤርትራ፣ ወኪል ህወድግ ኣብ ወደብ ዓሰብ ኮይኑ ኣብ ዝሰርሓሉ ዝነበረ ዓመታት፣ ዝርዝር ሰነዳት ብምውካስ ነቲ ዘይቁጡብ ደገፍ ግዜያዊ መንግስቲ ኤርትራ ንህዝቢታት ኢትዮጵያ ብመልክዕ ጸብጸብ ዝሓዞ ሰነድ ነይርዎ። ኣብ ሓደ ኢጋጣሚ ውን፣ ንጥፊታት ወደብ ዓሰብ ንህዝቢታት ኢትዮጵያ ከመይ ኣሎ? ንዝብል ሕቶ ከምዚ ክብል እዩ ገሊጽዎ፣

ኣውዓሎም ወልዱ

“ መራኽብ ኢትዮጵያ ንዓሰብ ናጻ ኪግልገላሉ፣ ብፍላይ ንናይና መራኽብ ተፈልዶን ተራእዩን ዝእንገደሉ ኩነታት ኣሎ። ሓደ መርከብ ኢትዮጵያ ቦቲ ኣብ ዓሰብ ዘሎ መራኽብ ዝረኽብኦ ግልጋሎት ካልኣት መራኽብ፣ ቦቲ ህዝቢ ኤርትራ ጥቕሚ ከውዕል ዝኸለል ብናይ ወጻኢ ሸርፊ፣ እቲ ዝኸፈል ክፍሊት ኣሎ። ብኣንጻሩ መራኽብ ኢትዮጵያ ተራኢና ግን፣ ኣብዚ መራኽብ ኢትዮጵያ ዝኸፍልኦ ክፍሊት ግን ብቕርሺ ኢትዮጵያ እዩ። እዚ ከኣ፣ ኣብ መንገዱ ክልተኡ ህዝቢታት ብዝተገብረ፣ ስምምዕን ነቲ ዘሎ ኢኮኖሚያዊ ኩነታት ናይ ህዝቢ ኢትዮጵያ፣ ካብቲ ዘለዎ ዓዘቕቲ ኩነታትን፣ እዚ ከምዚ ክፍሊት ንገዛእ ርእሱ ከምጽኦ ዝኸለል ጸገም መበገሲ ብምግባር፣ ግዚያዊ መንግስቲ ኤርትራ፣ ብመሪሕነት ህዝባዊ ግንባር፣ ኣቢሉ ስምምዕነት ዝበጽሖ ጉዳይ ማለት እዩ። በዚ መሰረት መራኽብ ብቐጥታ ናብዚ ኪመጻ ከለዎ እቲ ዝኸፍልኦ ናይ ወደብ ግልጋሎት፣ ብቕርሺ ኢትዮጵያ ይኸውን ኣሎ። እዚ ንባዕሉ ዝተፈለየ ግልጋሎት እዩ። ካብቲ ካልእ ብፍሉይ የቐምጦ ማለት እዩ። ብመሰረት እቲ መንግስቲ መራኽብ ክእንገዳ ከለዎ እቲ ዝረኽብኦ ግልጋሎት፣ ክፍሊት ኣቐዲመን ክኸፍላ ኣለወን። እዚ ኣሰራርሓዮ። እቲ ምእንጋድ መራኽብ ኢትዮጵያ ጥራይ ዘይኮነ፣ ነተን ካልኣት ካብ ካልኣት ሃገራት ዝመጽውን እዩ። ብሓደ ሓደ ምክንያታት፣ ኣቐዲሙ ዘይተኸፍላ ክፍሊት ናይቲ ወደብ ግልጋሎት፣ መራኽብ ኢትዮጵያ፣ እንተዘይተኸፍላ ውን፣ ዝሓለፉ ጉዳይ እንተርኢ ናዮስ፣ ክሳብ ከይከፈልካ መራኽብ ክራገፋ ጸገም ህዝቢ ኢትዮጵያ ከይበጽሕ ብምባል ብሓልዮት ዝተገብረ፣ እዋናውን ንእሽቶ ኮይኑ ኣይሰምዓንን። ኣነ ንባዕሊ ኣብ ዝነበርኩሉ እዋን ውን፣ ከምዚ ኢጋጣሚ ኣብ ዝተረኸበሉ እዋን ውን ስጋዕ ክንዲዚ ምትእንጋድ ኔሩ እዩ። ሕዚ ውን እንተኾነ ንዓሰብ ከምቲ ህዝባዊ ግንባር ዘቐመጦ ፖሊሲ መሰረት ብገጽ መራኽብ፣ ኣብ ዝሓጸረ እዋናት ንህዝቢ ኢትዮጵያ ከገልግሉ ዝኸለሉ ንብረት ኣብ ምእታው ይርከቡ ምኻንም ክረገጹ ዝኸለሉ ጉዳይዮ። እዚ ውን፣ ዓሰብ ከም ዝሓለፈ እዋን ደርግ ዝነበረ፣ መራገፊት ጸጽዋር ንህዝቢ መደብደቢ፣ መራገፊት ክዳውንቲ ናይ ሰራዊት ንህዝቢ ዝጭፍጭፋ፣ መራገፊት ብሸም ኢትዮጵያ ዝመጸ ሓገዛት ግን ኣብ ሰራዊት ዝውዕል ዘይኮነስ፣ ሕዚ ንዓሰብ ንጥቕምታት ህዝቢ ኢትዮጵያ ዝውዕል መራገፊ ኮይኑ ይርከብ።”

ህዝባዊ ግንባር፣ ካብቲ ሓሲቡ ዝብሎ ቃል ኣይጻጽፍን እዩ። መሰረታዊ መትከላቱ ብግዜ ዝኣርጉ ዓለባ ኣይኮኑን። ንርሑቕ ዕላማን ኣብ መጻኢ ዝጥምቱ፣ ዝሓሰቡን ዘሰርሑን ብምጥጥም ከኣ፣ ቃሉ ንስለ ቃል ዘይኮነ ብግብሪ እዩ ዝሰርሖ። ኣረኣኢያኡ ብወቕታዊ ሓሳብ ዝግዝኡን ከም ቆጽሊ ገረብ ብሓጋይ ዝረግፉን ኣብ ክረምቲ ዘገላዕልዎን ኣይኮኑን። ብኣንጻሩ፣ ወያኔ ካብ ውሽጢም ዘይነቅል ሓሳባትን ጽኑዕ እምነትን ዜይብሎም ብምጥጥም፣ ከሪሙ ዝሓገይ ቃልን ተግባርን ኣይትረኽቡሎምን ኢኻ።

ቀዳማይ ሚኒስትር ኢትዮጵያ መለስ ዜናዊ፣ “ቁስሊ ከምዘለኩም እፈልጥ። ግን ቁስልና ክንሓክኽ የብልናን” ክብል ዘይናይ ምልኣት ልቢ ኣብ መዲና ኣስመራ ገሊጹ ነይሩ። ቃል ህዝባዊ ግንባር ግን፣ ካብ ምልኣት ውሽጢ እዩ ዝብገስ። ነቲ ዝበሎውን ክትግብሮ ዕጥይ ምጥይ ኣይብልን እዩ። ንስለ ረብሓን ጥዑይ ዝምድና መጻኢ ወለዶታት ክልተኡ ህዝቢታት ልዕሊ ዓቕን ሓለፋ ብዘለም መገዲ ክሰርሖውን እዩ ተራእዩ። ኣምባሳደር ኢትዮጵያ ኣብ ኤርትራ ዝነበረ ኣውዓሎም ወልዱ፣ ነቲ ግዜያዊ መንስግቲ ኤርትራ ኣብ ወደባት ኤርትራ ንረብሓ ህዝቢ ኢትዮጵያ ዝህቦ ዝነበረ ሓለፋታት ብሽምዚ እዩ ዝገልጸ፣-

“ካብ 1 ሰነ ክሳብ 20 ሓምሌ ንወርሒ 20 መዓልቲን ዝኣክል፣ ቅድሚ 5 መዓልቲ ኣቢሊ፣ ኣብ ዘሎ ግዜ ካብ ወደብ ዓሰብ፣ ናብ ኢትዮጵያ ናብ ዝተፈላለዩ ክፍላተ ሃገራት፣ ማዳበርያን፣ ስርናይ፣ ጨው፣ ነዳድን እናተገውዓዝ ጸኒሑ። እዚ ምጉዕዓዝ እዚ፣ ካብ ዓሰብ ናብ ክፍለ ሃገር ኢትዮጵያ ክንገልጽ ከለና፣ እዚ ምምልላስ እዚ፣ ብኢህወደግ ዝተፈጸመ ኣይኮነን። ብኹሎም መሓውራት ዓሰብ ህዝባዊ ግንባር ዩ። ካብ ወደብ ጀሚሩ፣ ማሪታይም፣ ካብኡ ከኣ ምምሕዳር ዓሰብ፣ ክሳብ እቲ ለይትን ቀትርን ዝሰርሖ ዘሎ ኣብ ብሎኮ ዘሎ ተጋዳላይ ህዝባዊ ግንባር ናቲ ኢድን ተራን ዝኣተም ሰርሓት ኣሎ። እዚ ኣም ኩሎም መሓውራትን ኣብዚ ደረጃ ዘለዉ ኣሳሳታትን ሰራሕትን ኢዶም ክዝከር ይግባእ ማለት እዩ። በዚ መሰረት፣ ካብ ሰነ 1 ክሳብ 20 ሓምሌ ኣብ ዘሎ ግዜ መዳበርያ፣ ብብዝሒ መካይን ክጥቀስ ተኸይኑ፣ ብወርሒ 2399 መኪና፣ ዳርጋ ናብ ኣሰታት 58399 ኩንታል፣ 1358 መኪና 3647 ሽሕ ክንታል፣ 1674 መኪና ብጠቕላላ ደረቕ ጽዕነት 3824 መኪና ብምንቅሰቻስ 99491 ሽሕ ኩንታል፣ 1 ሚልዮን ዝኣክል ደረቕ ጽዕነት ኣብዚ ወርሒ 20 መዓልትን ተመላሊሱ። ብተመሳሳይ መገዲ ከምቲ ዓንተቦ ዝበልኩም 1638 ቦጥ 57 ሽሕ 520 ሜተር ኩዩብ ኣዋህሊን ኣለዎ።”

ህዝባዊ ግንባር፣ ድሕሪ ናጽነትውን እንተኾነ ኣብቲ ርጉእን ዘይቅየርን መርገጺ እዩ ጸኒዑ። ኣብ ህዝቢታት ኢትዮጵያ እንከ ዝነበሮ ኣመለኻኽታ ንጽር እዩ። ሓድነት እዩ። ምቕራሕ ጸጋታት እታ ሃገር፣ ፖለቲካዊ ናጽነት ብሄራት ኣብ ሓድነት ዝተመርኮሰ ገሰጋስ ንክሕይል፣ ዓቕሙ ብዘፈቕዶ ብምጥቃም መስኮት ባሕርታት ኤርትራ ዝከኣሎን ኣበርቲዑን እዩ ክሰርሖ ተራእዩ። ኣብ ኢትዮጵያ ብሄራዊ ምዕራይነትን ደሞክራሲን ክሰፍን ጽዒሩ። እቲ መርገጺ ወይ ሓሳብ ግን ሓድሽ ኣይኮነን። ቡብግዜኡን ኣብ በበይኖም ኢጋጣሚታትን ዋላኳ መሪሕነት ህወሓት ድሓርውን ማለሊት ዘይደግፍዎ እንተነበሩ፣ ንሓድነቶም ዝድርኹ ሓሳባት ካብ ምምንጫውን ምምእዞን ኣይሰልከዩን። ተጋዳላይ ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ኣብ 1990 ምስ ድምጺ ሓፋሽ ኣብ ዘካየዱ ቃል መሕተት ከምዚ ክብል ናይ ወትሩን ዘይቅየርን ኣመለኻኽታ ህዝባዊ ግንባር ገሊጹ ነይሩ።

“አብዚ ሓንቲ ነገር ከት ፍለጥ አለዎ። ኩሉ ብሄራዊ ምንቅስቃስ ብፍላይ እቲ አብ ልዕሊኡ ዘሎ ጭቆናን ግፍፍን ንዕቕታን አብ ዝመረረሉ ደረጃ ዝህሉ አተሓሳስባ፣ ምንጻል ጥራይ ወይ ተፈሊ ምንባር እዩ። አብነታት ክንጠቅስ እንተኮይንና፣ አብ ውሽጢ ሕብረት ሶሻይት ዝርእ ዘሎ ናይ ምብትታን ተርእዮታት አብ ካልኦት ኤውሮጳ ዝርእ፣ ናይ ምብትታን ተኸእሎታት አብ 3ይ ዓለም፣ ናይ ምንጻል ስምዒታት ዘመሓላለፎ ስምዒት አሎ። ካብኡ ንርድኦ ብጸቕጥን ሓይልን እናከብከብካ፣ ዝጥርንፍ ህዝቢታት የለን። ከምኡ ጌርካ እንተተፈጠሩ ዘምጽኦ ሳዕቤን ናይ ምንጻል ድሌት ወይ ተፈሊ ካ ክትነብር ምምራጽ ጥራይ እዩ ክኸውን። ስለዚ ነዚ ውሁብ ኩነታት ምፍላይ አብ ዓለም ከምኡ ኢሉ ጥራይ ክነብር ይኸእል እዩ። ዝብል አተሓሳስባታት አሎ። ምክንያቱ፣ እዚ ስርዓት እዚ እንተኣልዩ፣ ናይ ህዝቢ ኦሮሞ ጉዳይ፣ ናይ ህዝቢ ሶማላ ጉዳይ፣ ናይ ዓፈር፣ ናይ ዝተፈላለዩ ንኣሸቱ ዝበሃሉ ብሄራት ሕቶ፣ ናይ አምሓሩ፣ ናይ ትግራይ ሕቶ ብኸመይ ክፍትሑ አብ ዝብል ጉዳይ ወይ ሕቶ፣ እንተኣቲና፣ መጀመርያ እዘን ሓይልታት እዚአን ነናተን ሕግታት ወይ ትካላት ነዚ ሓድነት ዝበሃል ሕቶ ብኤጋዊ መገዲ ክምልሽኦ ክኸእል ኣለዎን።”

እምነትን አረአእያን ህዝባዊ ግንባር፣ ዝቕየር አይኮነን። ድሕሪ ምውዳቕ ስርዓት ደርግ እቲ ሓቂ አይተሰበረን። ዋላኳ ወያነ፣ ድሕሪ ክንደይ ውረድ ደይብን ዘይሕለል ጸዕሪ ህዝባዊ ግንባር ምስ ደሞክራሲያውያን ሓይልታት ኢትዮጵያ ሰሚሩ ብኢሂወደግ ናብ ስልጣን እንተተሰቕለ፣ ናብቲ ካብ ነብሰ ምትሓት ዝብገስ ናይ ምንጻልን ተፈሊ ካ ብይንካ ምንባር ዝብል ሓሳብ ክደግሞ ጥራይ ኢዩ ተራእዩ። መንግስቲ ተኸእሎውን ነቲ ሓሳብ ዝፈቅድ ናይ ብሄራት ምንጻል ብመሰል ርእሰ ውሳኔ ዝብል ሓሳብ ግን ከአ ንሓድነት ህዝቢታት ኢትዮጵያ ዝዘርግ፣ ብስም ዘይቡስልን ዘይቅርዑይን አምራት ደሞክራሲ ከተግብር ተራእዩ። እቲ፣ ብዘተፈላልዩ ዝእቲ ዝተፈጥረ ሽግራት አብ ህዝቢ ኣብ ክንዲ ምፍታሕ ንምግዳዱ ዝተገብረ መርሓ፣ ህዝባዊ ግንባር ብመትክል አይተቐበሎን። ምክንያቱ፣ እቲ ቅድም ካብ ምንቃል ቃልሲታት ደሞክራሲያውያን ሓይልታት ኣትሒዙ ዝአምነሉን ንምምዕባሉ ዝሰርሓሉን ውህደት ሓይሊዩ- ሓድነት፣ ናይ ኩለን ደሞክራሲያውያን ሓይልታት ህዝቢ ኢትዮጵያን ዝብል።

ህዝባዊ ግንባር፣ ድሕሪ ናጽነትውን ነቲ ርገእ አረአእያኡ ኣብ ህዝቢታት ኢትዮጵያ አይቀየረን። ማዕረ ዕድል ንኹሎም ዜጋታት፣ ብምዕራይን ቅነዕን ምቕራሕ ጸጋታት ሃገር፣ ብዝብል አረአእያ፣ ማዕረ ዕድላት ንኹሉ ዝብል አሰራርሓ ንኸነግስ፣ ወሳኒን ሓጋዚን ተራ ተጻዊቱ። አፍደገ ባሕሪ ኤርትራ ኸኣ፣ ንመላእ ህዝቢ ኢትዮጵያ ብሓደ ዓይኒ ዝርእይን ዝሰርሕን ክኸውን ጥራይ እዩ ኣርሒዎ። ዘይከም ድሌት ወያነ፣ ናብ ጸቢብን ፈላላይን፣ ንመገምጃዊ ውሑዳትን ሰብ ግዜ ክሰርሓሉ ኣይፈቐደን- እምነቱን መርገጺኡን ብሓደ ዓይኒ ንመላእ ህዝቢ ኢትዮጵያ ስለ ዘርእይን ዝሰርሕን።